

CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE

ЦЕНТРАЛНА БАНКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИНФО ЦББХ

У овом броју:

РАДИОНИЦА
“БАНКАРСКА УНИЈА ЕУ И
ЊЕН УТИЦАЈ НА ЗЕМЉЕ
НЕЧЛАНИЦЕ”

ГУВЕРНЕР СОФТИЋ
НА БАНКАРСКОМ
СЕМИНАРУ У МИЛОЧЕРУ

ТРЕЋИ БИЗНИС-ФОРУМ
ДИЈАСПОРЕ

ОДРЖАНА ПРВА
ФИНАНСИЈСКА
КОНФЕРЕНЦИЈА У БиХ

ПОСЈЕТОМ ОСНОВАЦА
ОБИЉЕЖЕН СВЈЕТСКИ
ДАН ШТЕДЊЕ

Издавач: Централна банка Босне и Херцеговине; Адреса: Маршала Тита 25,
71000 Сарајево

Уређивачки колегиј: др Радомир Божић, вицегувернер; мр Ернадина
Бајровић, вицегувернер; мр Анкица Колобарић, вицегувернер; Зијада Ковач,
руководилац Службе за односе са јавношћу

Припрема: Служба за односе са јавношћу

Превод текстова на енглески језик: Служба за односе са јавношћу

Лектура (језици бх. народа и енглески језик): Служба за публикације и
библиотеку и Служба за протокол и преводње

Веб страница: <http://www.cbbh.ba>
E-mail: pr@cbbh.ba
контакт телефон: (033) 278 123

РАДИОНИЦА “БАНКАРСКА УНИЈА ЕУ И ЊЕН УТИЦАЈ НА ЗЕМЉЕ НЕЧЛАНИЦЕ”

У просторијама Централне банке Босне и Херцеговине (ЦББиХ) у Сарајеву је 14.09.2015. године одржана академска радионица под називом „Банкарска унија ЕУ и њен утицај на земље нечланице“. Радионицу су организовали Фондација UniCredit & Universities и UniCredit Bank у сарадњи с Економским факултетом Универзитета у Сарајеву, с циљем разматрања утицаја банкарске уније на БиХ. Радионица је била прилика да се, између осталог, разговара и о структури европске банкарске уније, разлозима њеног формирања, јачању еврозоне, као и о улози банака у страном власништву у банкарској трансформацији у БиХ и импликацијама консолидације у банкама ЕУ на БиХ.

Званице је поздравио гувернер ЦББиХ др Сенад Софтић, који је изразио задовољство и пожелио добродошлицу присутнима. У излагању, гувернер Софтић је истакао како сматра да је кључни елемент ЕУ јединствени надзорни механизам који врши Европска централна банка (ЕЦБ) која дјелује у блиској сарадњи с националним надзорним институцијама. Гувернер сматра како се морамо угледати на ЕУ и уважавајујући уставни и регулаторни оквир, јачати сарадњу и координацију, те кроз добро избалансирани приступ дјеловати у банкарском систему БиХ.

Гост предавач Peter Nicholl, бивши гувернер ЦББиХ, а данас савјетник централних банака земаља у региону, у уводном излагању истакао је да утицаји европске банкарске уније на надзор банака у страном власништву које послују у БиХ, неће бити значајни, али би требали бити позитивни. Европска банкарска унија, сматра Nicholl, неће створити значајну промјену у начину на који се надзиру филијале банака у власништву ЕУ на европском нивоу. Оне ће и даље бити под надзором националног супервизора земље у којој се налази матична банка. „Но, ту би требало бити индиректних користи за БиХ од појачаног надзора, који ће европска банкарска унија наметнути матичним банкама. Надлежна тијела за банкарство у БиХ требају осигурати да су филијале банака које послују у БиХ, добро капитализоване, да имају адекватну ликвидност и да могу радити на самосталној основи, уколико се матична банка нађе у потешкоћама“,

закључио је Nicholl, једнако као и Franco Bruni, професор на Универзитету Bocconi у Милану и председавајући научног комитета UniCredit & Universities.

Након уводних излагања одржана је панел дискусија, на којој је учествовао и Гордан Пехар, члан Управе и извршни директор за управљање финансијама UniCredit Bank. Панел дискусију је модерирао декан Економског факултета Универзитета у Сарајеву, др Жељко Шаин који сматра да ће главни изазов пред БиХ, у њеном приступању ЕУ, бити хармонизација прописа који се тичу банкарског сектора.

„За нас је неминовност приближавање ставовима ЕУ у свим областима, па тако и у банкарском сектору“, казао је професор Шаин.

„Изузетно смо поносни што смо организовањем ове радионице, у сарадњи с Фондацијом UniCredit & Universities и Економским факултетом Универзитета у Сарајеву, допринијели бољем схватању ове актуелне теме“, изјавио је Пехар.

Професор Bruni је укратко прокоментарисао структуру европске банкарске уније и разлоге за њено увођење, завршивши с неколико опажања везаних за европску банкарску унију и тренутне идеје о томе како остварити компактнију унију и ојачати еврозону.

„Један од разлога стварања банкарске уније је повезан са стварањем јединственог тржишта за финансијске услуге и слободан промет новца: монетарно уједињавање не може опстати без банкарске уније. ЕМУ захтијева напредак у фискалној унији и заједничку спољну финансијску политику, која ће осигурати хомогеније и стабилније банкарске односе са земљама које немају евро и с онима које су изван ЕУ“, истакао професор Bruni.

Он сматра да је банкарски сектор у БиХ један од сектора који се највише модернизовао и да је доста стабилан и јак.

„Мислим да сте доста урадили. Сада је кључно политичко функционисање земље и доношење тржишно оријентисаних економских политика. Земља, такође, мора показати жељу да игра по правилима ЕУ“, наводи он.

Проблем је тренутно, према његовом мишљењу, у Унији која мора побољшати функционалност унутар самих земаља Уније, а након тога тражити то од других земаља.

Радионици су присуствовали представници домаћих и међународних финансијских институција, економски и банкарски стручњаци, те професори и студенти.

Зијада Ковач,
руководилац Службе за односе с јавношћу и
Данијела Голијанин,
самостални референт за односе с јавношћу

СУСРЕТ СОФТИЋ – NICHOLL

Гувернер Централне банке Босне и Херцеговине др Сенад Софтић разговарао је с Peterom Nichollom, бившим гувернером, који је ову дужност обављао од 1997. до 2005. године.

Актуелни и један од бивших гувернера размијенили су мишљења о раду ЦББиХ и досадашњим и будућим активностима институције. Састанак је уприличен дан након одржавања радионице „Банкарска унија ЕУ и њен утицај на земље нечланице“, чији је један од учесника био и Nicholl који тренутно ради као савјетник централних банака региона.

Зијада Ковач,
руководилац Службе за односе с јавношћу

ГУВЕРНЕР СОФТИЋ НА БАНКАРСКОМ СЕМИНАРУ У МИЛОЧЕРУ

Гувернер Централне банке Босне и Херцеговине (ЦББиХ) др Сенад Софтић присуствовао је банкарском семинару који је 21.09.2015. године одржан у Милочеру, Црна Гора. У оквиру презентације „Актуелна питања из области банкарства, дјеловања централних банака и регулације“, гувернер је указао на структуру финансијског сектора у БиХ, истакавши висок проценат страног власништва који је и потенцијални ризик због чињенице да се стратешке одлуке доносе изван оквира монетарне власти БиХ. Велики је удио банкарског сектора, а релативно мали удио осталих финансијских посредника.

Гувернер је презентирао и информацију о регулацији и супервизији банака у БиХ, истакавши да у БиХ дјелује 26 банака, двије ентитетске агенције за банкарство и ЦББиХ која у банкарској супервизији има координирајућу улогу. Регулаторни законски оквир између ентитета је хармонизиран, базиран на стандарду Базел I, с тим да би пуна хармонизација са свим важећим регулативама требала бити постигнута до краја 2018. године.

Макропруденцијални оквир и политике у БиХ су још у повоју, казао је гувернер Софтић, те додао да ЦББиХ објављује

Извјештај о финансијској стабилности и сарађује с ентитетским агенцијама за банкарство на пољу top-down тестова на стрес и развоју методологије утврђивања системски битних банака. Концентрација и конкуренција банака препуштени су тржишним законима, односно агенције утичу на процесе који су предмет Закона о конкуренцији. Наиме, ниједна банка не може прећи тржишно учешће од 40%. У 2014. години први пут се десила ликвидација једне комерцијалне банке, банка није била системски битна, а депозити су исплаћени, рекао је гувернер ЦББиХ и додао да у БиХ није било ефеката кризе која је задесила грчке банке, јер оне не послују на простору БиХ.

Гувернер је указао и на чињеницу да су банке недовољно динамичне када је у питању кредитна активност, те на низак ниво кредита у односу на развијене економије. Укупни кредити на крају јула 2015. године износили су 17,11 милијарди КМ, што је повећање од 2,1% у односу на исти период прошле године. У структури кредита, доминирају кредити с валутном клаузулом у EUR, 63,8%, а 3,2% од укупних кредита везано је за CHF, закључио је гувернер Софтић своју презентацију.

Семинару је присуствовао и члан Управног одбора ЦББиХ др Љубиша Владушић.

Зијада Ковач,
руководилац Службе за односе с јавношћу

ГУВЕРНЕР СОФТИЋ УЧЕСТВОВАО У РАДУ ТРЕЋЕГ БИЗНИС-ФОРУМА ДИЈАСПОРЕ

У Бањој Луци је 9.10.2015. године одржан Трећи бизнис-форум бх. дијаспоре „BHdiafor 2015“, а један од учесника био је и гувернер Централне банке Босне и Херцеговине (ЦББиХ) др Сенад Софтић.

Главна тема овогодишњег Форума била је стимулисање пословне сарадње и инвестиција са члановима бх. дијаспоре кроз сектор пољопривреде и прехрамбене индустрије, информационих технологија, обновљивих извора енергије, те логистике и ланца снабдијевања.

Учесници Форума су, између осталог, закључили да постоји добра воља и начелна спремност дијаспоре, домаћих и страних привредника, домаћих власти и невладиног сектора у БиХ, као и међународних владиних и невладиних агенција да унаприједи и ставе у функцију програме подршке за развој сарадње са дијаспором и да убрзају квалитет њеног укључивања у економске токове и привредни развој БиХ. Позитивни примјери добре праксе улагања дијаспоре у локалним заједницама у БиХ, доказ су такве спремности и заједничког дјеловања.

У излагању, гувернер Софтић указао је на значај прилива из иностранства који доприносе ублажавању платнобилансног и трговинског дебаланса. Без оваквих прилива, финансирање дефицита текућег рачуна захтијевало би друге изворе финансирања из иностранства, укључујући задуживање, истакао је гувернер.

Подаци показују да од почетка глобалне финансијске кризе директне стране инвестиције биљеже тренд пада док су се дознаке из иностранства показале отпорним на негативне економске трендове и настављен је њихов релативно стабилан прилив у БиХ. Према подацима које је презентирао гувернер Софтић, у 2014. години дознаке су износиле 3.85 милијарди КМ или 14,1% ГДП-а, од чега је персонални прилив износио 2,31 милијарди КМ, док су директне стране инвестиције износиле 739,5 милиона КМ.

„Висок проценат учешћа дознака у БДП-у имају и друге земље у региону и свијету. Дознаке из иностранства у мање развијеним земљама, често, представљају највећи извор увелико потребних средстава, посебно када овакве земље, услед веома ниског сувереног кредитног рејтинга, не могу под повољним увјетима осигурати кредите за развој“, рекао је гувернер.

Примјери у свијету, додао је, показују да велике заједнице дијаспоре учествују у државним развојним пројектима попут финансирања изградње бране и слично, под паролом „Градити будућност код куће“, а потакнути тзв. „финансијским патриотизмом“ активно дјелују на тржишту капитала кроз нпр. дијаспора обвезнице (bonds) које су под посебним условима доступне само заједници дијаспоре. У неким земљама формира се Фонд колективних дознака дијаспоре из којег се финансира покретање малог бизниса. Представници дијаспоре пролазе кроз финансијску едукацију о могућностима и бенефитима овакве штедње и инвестирања.

Кроз интензивно проактивно дјеловање заједница дијаспоре Босне и Херцеговине јача из године у годину, и расте степен организовања, што показује и Трећи бизнис форум. С друге стране, институције у земљи, према гувернеровим ријечима, морају имати координисани приступ и такође јединствен и системски организован однос према дијаспори.

Заједници дијаспоре, неопходно је пружити на једном мјесту све потребне информације о могућностима инвестирања, систематизовати и понудити податке о актуелним економским трендовима у БиХ, успјешним примјерима, питањима и одговорима. Дијаспора, посебно из удаљених крајева свијета обраћа се амбасадама БиХ са питањем како да покрене бизнис у БиХ.

Потребан је сет прилагођених административних олакшица за дијаспору, те формализација и поједностављење процедуре слања дознака, уз осмишљавање начина за смањење трошкова трансфера, казао је гувернер Софтић.

У оквиру овлашћења датих законом, ЦББиХ има активну улогу у промовисању стабилног економског окружења повољног за инвестиције осигурањем монетарне и финансијске стабилности у земљи, што подразумијева и стабилност домаће валуте. Отварањем статистичког веб-портала пружа се могућност креирања различитих статистичких база података и показатеља за потребе дијаспоре.

Дугорочно као стратешки циљ, неопходно је препознати дијаспору као генератора економског развоја у БиХ. Такође, потребно је укључити дијаспору у инвестициони циклус што је дуготрајна добит и за грађане који живе у БиХ

у погледу нових радних мјеста, нових стручних знања која дијаспора доноси са собом, нових идеја, а дијаспора може остварити нови вид штедне и профит од инвестирања у бизнис у БиХ. Прелазак са обичног трансфера – слања новца на инвестирање осигурава дугорочну повезаност и посвећеност грађана. Уколико дознаке остану само на нивоу директних трансфера, постоји могућност губитка те везе код нових генерација. Стога су овакви скупови од

великог значаја за јачање везе са дијаспором у остварењу овог стратешког циља, и ЦББиХ ће се увијек радо одазвати и узети активно учешће, закључио је гувернер Софтић своје излагање.

Зијада Ковач,
руководилац Службе за односе с јавношћу

ОДРЖАНА ПРВА ФИНАНСИЈСКА КОНФЕРЕНЦИЈА У БиХ

Члан Управног одбора Централне банке Босне и Херцеговине (ЦББиХ) и вицегувернерка мр Анкица Колобарић учествовала је у раду прве финансијске конференције у БиХ која је одржана 1. и 2.10.2015. године у Сарајеву. Теме конференције су биле како створити иновативна финансијска рјешења, како тумачити закон о трансферним цијенама, шта је исламско банкарство, те како се борити против прања новца. Конференција је окупила представнике водећих компанија и институција из области финансијских, регулаторних и банкарских услуга, који су се бавили глобалном финансијском агендом. Иновације су представљене широј јавности.

Вицегувернерка Колобарић одржала је презентацију „Централна банка Босне и Херцеговине – регионална монетарна политика“, која је поред објашњења валутног одбора, дала осврт и на нову финансијску архитектуру ЕУ и утицај на БиХ.

У посљедњих тридесетак година прекогранично банкарство у значајној мјери је обиљежило економску и финансијску слику Европе. Интеграција финансијског и банкарског тржишта резултирала је бројним погодностима за кориснике финансијских услуга. Значајну корист од овог процеса имале су земље Централне и Источне Европе, укључујући

и БиХ, гдје је улазак великих банкарских групација из ЕУ омогућио ефикасну трансформацију и модернизацију банкарског сектора. Успјешна трансформација власништва у бх. банкарском сектору, из државног у приватно, била је један од кључних фактора за постизање и очување макроекономске и финансијске стабилности, истакнуто је на конференцији. Уз активну улогу домаћих супервизора и регулатора, улазак страних банкарских групација на банкарско тржиште БиХ омогућио је консолидацију банкарског тржишта, јачање повјерења у банкарски сектор, раст билансне суме, већу капитализацију и профитабилност, те се са сигурношћу може рећи да је највидљивији напредак заправо и постигнут у банкарском сектору.

Додјелјивање нових задатака и одговорности Европској централној банци (ЕЦБ) за супервизију над банкама у еврозони и другим државама чланицама ЕУ које желе учествовати у Јединственом механизму супервизије (SSM – Single Supervisory Mechanism) је окосница банкарске уније, нови оквир за банкарску супервизију. Главни циљеви су да се обезбиједи сигурност и здраво стање европског банковног система, те да се повећа финансијска интеграција и стабилност у Европи.

Дефинисане су „значајне“ банке које ће ЕЦБ надгледати директно, док ће национални супервизори задржати надлежност над осталим банкама у систему и сами ће прописивати корективне мјере и доносити одлуке.

Прије преузимања супервизорских надлежности, под окриљем ЕЦБ-а проведена је свеобухватна процјена банкарског система на нивоу еврозоне, што је представљало кључни процес у припреми за SSM. Свеобухватна процјена финансијског здравља обухватила је 130 системски важних банака у еврозони и земљама учесницама.

Банкарска унија је замишљена као наднационални контролни механизам састављен од јединствене књиге правила, наднационалне супервизије, јединственог европског фонда спашавања банака и јединственог система осигурања депозита. Ризици за мале и отворене економије које нова структура носи са собом су да БиХ остаје изван круга заштићеног банкарском унијом, нема приступа механизму банкарске резолуције, нема приступа или утицаја на SSM и нема приступа осигураним депозитима.

Наредни кораци за банкарски сектор БиХ су наставити/завршити нови Закон о банкама на ентитетском

нивоу, створити правни оквир за рјешавање питања некавалитетних кредита, одредити локацију и начин функционисања банкарске резолуције за БиХ, одредити локацију и начин администрирања фонда за банкарску резолуцију.

Макропруденцијални оквир и политике још увијек нису успостављени и ниједна институција у БиХ нема директну надлежност за макропруденцијалне политике. Посљедично, није развијен ни сет макропруденцијалних алата.

Данијела Голијанин,
самостални референт за односе с јавношћу

ДОДИЈЕЉЕНЕ НАГРАДЕ „ЗЛАТНИ ВАМ“ НАЈУСПЈЕШНИЈИМ БАНКАМА

Финансијско-пословни магазин „Банке у БиХ“ уручио је најуспјешнијим банкама у БиХ награду „Златни ВАМ“ за 2015. годину. Три награде „Златни ВАМ“ припале су UniCredit Bank Мостар и то за износ укупне активе банака, за износ укупног капитала и стопу приноса на акционарски капитал. Награда „Златни ВАМ“ за највишу стопу раста депозита уручена је Унион банци д.д. Сарајево, добитница награде за највећи износ акционарског капитала је Raiffeisen Bank БиН д.д. Сарајево. Новој банци а.д. Бања Лука припала је награда за највећи износ активе банака с претежно или искључиво домаћим капиталом.

Зијада Ковач,
руководилац Службе за односе с јавношћу

ПОСЈЕТОМ ОСНОВАЦА ОБИЉЕЖЕН СВЈЕТСКИ ДАН ШТЕДЊЕ

Централна банка Босне и Херцеговине (ЦББиХ) је и ове године, већ традиционално, обиљежила Свјетски дан штедње, 30.10.2014. године.

Нашу банку је тог дана посјетио пети разред основне школе „Исак Самоковлија“ из Сарајева, скупа са својом учитељицом. Дјецу су дочекали службеници Одјељења за људске ресурсе Лејла Кркалић и Санела Лето, те службеници Одјељења трезора Биљана Самарџић и Моамер Халваџија. Дјеца су уживала у њиховим причама о Централној банци и штедњи.

Након кратке посјете изложби новца у аули Централног уреда, дјеци се обратио гувернер ЦББиХ др Сенад Софтић,

након чега је глумица Нела Ђенисијевић презентирала зашто је битно штедити и шта заправо значи штедити новац. Након представе су свим ученицима уручени пригодни поклони.

Дјеца су још једном показала да им не треба пуно да буду насмијана и срећна. ЦББиХ ће наставити и даље с овом лијепом традицијом обиљежавања Дана штедње.

Посебно задовољство представља захвалница коју су нам основци послали након посјете ЦББиХ, уприличене поводом Дана штедње. Посјета ЦББиХ, како кажу, била је прилика за њих да се упознају о важности постојања и рада институције. Уз то су обрадовани поклонима које су том приликом добили. „Сви вам желимо пуно успјеха у раду на стварању боље будућности Босне и Херцеговине, као и нас младих“, навели су основци у захвалници.

Данијела Голијанин,
самостални референт за односе с јавношћу

Poštovani!

Sarajevo, 16. 11. 2015. godina

Mi učenici V. razreda OŠ "Isak Čamokaulija" iz Sarajeva smo nedavno bili u posjeti Centralnoj banci BiH. Za sve nas to je bila prilika da proširimo znanje o važnosti postojanja i rada iste. U isto smo ohrabrovanje poklonima koje smo dobili od vas, ma čemu vam zahvaljujemo. Vi nam želimo puno uspjeha u radu na stvaranju bolje budućnosti Bosne i Hercegovine, kao i nas mladih.

Srdačno vas pozdravljaju;

1. Nataša Vicić - učiteljica	16. Zlana Ć.
2. Zana M.	17. Selma K.
3. Ammar M.	18. Adem K.
4. Enes P.	19. Ajra R.
5. Bakir K.	20. Adi F.
6. Faruk B.	21. Haran F.
7. Damir P.	
8. Mark J.	
9. Evin M.	
10. Anila A.	
11. Igor I.	
12. Zana M.	
13. Faruk J.	
14. Anja M.	
15. Isma J.	

